

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7CoCsp/11/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4122206389
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:4122206389.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a sudkýň JUDr. Marty Polyákovej a JUDr. Lenky Halmešovej, v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXX, XXX XX E. F., právne zastúpená Mgr. Richardom Bebjakom, advokátom, so sídlom Lermontovova 14, 811 05 Bratislava, proti žalovanému: BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, o zaplatenie sumy 7.320 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 14.decembra 2022 č.k. 8Csp/56/2022-105, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku (výrok I.), ako aj vo výroku o trovách konania (výrok III.) **p o t v r d z u j e**.

Žalobkyni priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1.1.Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 7.320 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4.810,32 eura od 19.06.2022 do zaplatenia, vo výške 6,25 % ročne zo sumy 2.509,68 eura od 26.10.2022 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšku súd žalobu zamietol. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.2. V dôvodoch rozhodnutia poukázal na obsah podanej žaloby, ktorou sa žalobkyňa po pripustení zmeny žaloby domáhala zaplatenia sumy 7.320 eur s úrokom z omeškania 8 % ročne zo sumy 4.810,32 eura od 16.06.2022 do zaplatenia a zo sumy 2.509,68 eura od 23.08.2022 do zaplatenia. Žalobu odôvodnila tým, že ako dlžník uzatvorila s pôvodným veriteľom Poštová banka, a.s. Bratislava dňa 04.05.2012 zmluvu o úvere - dostupná pôžička č.8853479912, na základe ktorej jej pôvodný veriteľ poskytol úver 4.000 eur, ktorý mala splatiť v 72 mesačných splátkach. V žalobe uviedla, že dňa 02.05.2012 požiadala o úver, a to tak, že vyplnila prvú a druhú časť formulárovej zmluvy a formulár podpísala. Pôvodný veriteľ dňa 04.05.2012 v zmluve o úvere doplnil tretiu časť, zmluvu podpísal a zaslal žalobkyni. Pohľadávku z úverovej zmluvy nadobudol žalovaný zmluvou o postúpení zo dňa 06.10.2016. Žalobkyňa tvrdila, že nedošlo k uzatvoreniu písomnej formy zmluvy v zmysle § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka, na základe čoho je potrebné zmluvu o úvere považovať za bezúročnú a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch, pretože tretia časť zmluvy, a teda aj všetky podstatné náležitosti zmluvy boli pôvodným veriteľom vpísané až 04.05.2012, teda potom, ako žalobkyňa vypísala a podpísala formulárovú žiadosť. Uvedeným konaním vznikol nový návrh, pričom žalobkyňa tento návrh neprijala v písomnej forme. V čase podpisu zmluvy nemala vedomosť o všetkých podstatných náležitostiach zmluvy, napr. o výške úrokovej sadzby, doby trvania úverovej zmluvy, výške splátky, počte splátok. Uviedla tiež, že zmluvu je potrebné považovať za bezúročnú a bez poplatkov, pretože neobsahuje ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, resp. tieto sú uvedené nesprávne. Celková výška nákladov predstavuje sumu 2.741,54 eura,

celková výška úveru by tak mala byť 6.741,54 eura. Úver však mal byť splácaný v 72 splátkach po 98,85 eura, čo predstavuje 7.117,20 eura. V zmluve je uvedená RPMN vo výške 20,74 %, skutočná výška podľa internetovej kalkulačky zverejnenej Ministerstvom financií SR je 21,30 %. V zmluve je uvedená nesprávne aj priemerná výška RPMN 18,77 %, zmluva bola uzatvorená dňa 04.05.2012 a platnou priemernou hodnotou RPMN bol údaj 19,59 %. Ďalej v zmluve absentuje údaj o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. Žalobkyňa uhradila pôvodnému veriteľovi sumu 1.490,32 eura, na účet žalovaného po postúpení pohľadávky sumu 7.320 eur, teda celkovo 8.810,32 eura. Z dôvodu, že sa poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, vzniklo na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie 4.810,32 eura.

1.3. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 497 Obch. zákonníka, § 39 § 52, § 53 ods. 9 §100 ods. 1, §107 ods.1, § 451, §456, § 565 Občianskeho zákonníka, §92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách, § 2 písm. d) zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch ako aj zisteným skutkovým stavom na základe čoho dospel k záveru, že žaloba žalobkyne je dôvodne podaná.

1.4.Z hľadiska skutkového stavu považoval za preukázané, že žalobkyňa ako dlžník a spoločnosť Poštová banka, a.s., ako veriteľ uzatvorili zmluvu o úvere dostupná pôžička tak, že žalobkyňa dňa 02. mája 2012 vyplnila prvú a druhú časť formulárové zmluvy pričom tretiu časť zmluvy vyplnilo veriteľ ktorý zmluvu podpísal dňa 04. mája 2012. Okrem toho dňa 20.04.2016 uzatvorili Dohodu o splátkovom kalendári a Dohodu o uznaní dlhu (v jednej listine), v zmysle ktorej žalobkyňa uznala dlh vo výške 7.074,32 eura (k 07.04.2016) zo Zmluvy o úvere č. 8853479912 čo do dôvodu a výšky v celom rozsahu. Zároveň sa žalobkyňa zaviazala splácať uvedený dlh v splátkach po 120 eur mesačne. V rovnaký deň uzatvorili veriteľ a žalobkyňa Dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorá bola zabezpečením uspokojenia pohľadávky podľa Dohody o úhrade dlhu a Dohody o uznaní dlhu.

1.5. Listom zo dňa 13.12.2016 veriteľ (banka) oznámil žalobkyňi, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej dňa 06.10.2016 medzi veriteľom ako postupcom a spoločnosťou BENCONT COLLECTION, a.s. (žalovaným) bola pohľadávka zo zmluvy č. 8853479912 postúpená na spoločnosť BENCONT COLLECTION, a.s.. Žalobkyňa uhradila na účet pôvodného veriteľa sumu 1.490,32 eura a na účet žalovaného sumu 7.320 eura, celkovo na úver uhradila 8.810,32 eura. Dňa 02.06.2022 sa realizovala porada žalobkyne a jej právneho zástupcu ohľadom predmetného nároku. Výzvou zo dňa 13.06.2022 vyzvala žalobkyňa žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 4.810,32 eura do 18.06.2022. Výzva bola zaslaná žalovanému mailom dňa 13.06.2022.

1.6. Konštatoval, že po pripustení zmeny žaloby je predmetom konania nárok žalobkyne na zaplatenie sumy 7.320 eur s úrokom z omeškania 8 % ročne zo sumy 4.810,32 eura od 16.06.2022 do zaplatenia a zo sumy 2.509,68 eura od 23.08.2022 do zaplatenia. Žalobkyňa po zmene žaloby požadovala uplatnený nárok titulom bezdôvodného obohatenia, keď plnila splátky úveru na základe úverovej zmluvy žalovanému ako právnenému nástupcovi pôvodného veriteľa, pričom však zmluva o postúpení pohľadávok (dlhu žalobkyne) uzatvorená medzi pôvodným veriteľom a žalovaným je neplatná pre nedodržanie postupu podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách.

1.7. Súd prvej inštancie poukázal na to, že v konaní nebolo sporné uzatvorenie zmluvy o úvere dostupná pôžička medzi žalobkyňou ako dlžníkom a pôvodným veriteľom (bankou), spotrebiteľský charakter uvedenej zmluvy, ani poskytnutie úveru žalobkyňi pôvodným veriteľom, rovnako ani to, že žalobkyňa uhradila na úver sumu 8.810,32 eura (z toho pôvodnému veriteľovi 1.490,32 eura a žalovanému 7.320 eur). Sporným v konaní podľa názoru súdu prvej inštancie bolo posúdenie toho, či došlo k platnému postúpeniu pohľadávky, či je poskytnutý úver bezúročný a bez poplatkov (pôvodná žaloba) a či došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia.

1.8. Vo vzťahu k otázke platnosti postúpenia pohľadávky z pôvodného veriteľa (Poštová banka, a.s.) na žalovaného prijal záver, že nebol dodržaný postup v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, nedošlo k účinnému zosplatneniu pohľadávky pôvodným veriteľom, preto v čase postúpenia pohľadávky banky táto nebola splatná. Keďže v čase postúpenia nebola postupovaná pohľadávka splatná, nebolo ju možné v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách postúpiť. V dôsledku uvedeného nemožno považovať postúpenie pohľadávky za platné, k postúpeniu došlo k rozpore so zákonom, a preto je takýto právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka neplatný. Uvedená neplatnosť spôsobuje účinky aj navonok, teda voči dlžníkovi (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/86/2021).

1.9. Zdôraznil, že predpokladom pre postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt je skutočnosť, že banka vyzvala dlžníka na splnenie záväzku a dlžník je napriek výzve banky v omeškaní so zaplatením dlhu dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Banka môže postúpiť len splatný záväzok. V danej veci banka postupovala pohľadávku z úveru, ktorý sa žalobkyňa zaviazala splácať v splátkach. Z dôvodu porušenia povinností žalobkyne ako dlžníka banka pristúpila k zosplatneniu úveru. Vzhľadom k tomu, že predmetná zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou, na účinné zosplatnenie úveru (§ 565 Občianskeho

zákonníka) je potrebné dodržať postup podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, t.j. veriteľ má právo žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Poukázal na to, že predmetnej veci pôvodný veriteľ vystavil dňa 26.10.2012 upomienku, v ktorej upozornil žalobkyňu ako dlžníčku na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, ak neuhradí dlžnú sumu (č.l. 84 spisu). Doručenie upomienky poprela žalobkyňa, žalovaný ani netvrdil, že pôvodný veriteľ upomienku žalobkyňi zasielal. Táto výzva / upomienka je hmotnoprávny úkon, na nastúpenie ktorého účinkov sa vzťahuje § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka, teda musí sa dostať do dispozičnej sféry adresáta, čo v konaní preukázané nebolo. Pôvodný veriteľ vyhlásil predčasnú splatnosť úveru ku dňu 11.07.2013 a túto skutočnosť oznámil žalobkyňi listom, ktorý jej bol doručený dňa 16.07.2013, zároveň ju vyzval na úhradu celého zosplateného úveru (č.l. 85 spisu). Takýto postup súd prvej inštancie považoval s poukazom na ust. § 565 OZ za nesprávny a to s ohľadom na časový odstup medzi upomienkou (26.10.2012) a úkonom - vyhlásením úveru za predčasne splatný (11.07.2013) s tým, že ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Inak povedané, právo veriteľa požadovať zaplatenie celej pohľadávky z dôvodu straty výhody splátok je podľa citovaného ustanovenia časovo obmedzené tak, že veriteľ ho môže použiť najneskôr do splatnosti najbližšej ďalšej splátky, čo v uvedenom prípade splnené nebolo. Poukázal aj na to, že žalobkyňa svoj dlh voči pôvodnému veriteľovi písomne uznala (č.l. 79 spisu). Uznanie dlhu zároveň zakladá vyvrátiteľnú právnu domnienku, a to, že v čase uznania dlhu tento dlh existoval. Uvedené účinky uznania dlhu však podľa názoru súdu prvej inštancie nemôžu nahrádzať iné zákonom vyžadované postupy, t.j. podmienky na vyhlásenie predčasnej splatnosti pohľadávky v § 53 ods.9 a 565 Občianskeho zákonníka.

1.10. Podľa názoru súdu prvej inštancie v konaní nebolo preukázané, že výzvu / upomienku pôvodný veriteľ doručoval žalobkyňi, resp. že by sa dostala do sféry žalobkyne, možno konštatovať, že žalobkyňa ako dlžník nebola účinným spôsobom upozornená na možnosť predčasného zosplatenia úveru, a preto nebolo možné považovať zosplatenie k 11.07.2013 za právne účinné. Keďže žalobkyňa plnila žalovanému na základe neplatného právneho úkonu, vzniklo na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie vo výške 7.320 eur, ktorý je povinný vydať (uvedená suma plnení sporná nebola a rovnako vyplýva z výpisov platieb na č.l. 16).

1.11. Vo vzťahu k námietke premlčania, ktorú žalovaný vzniesol voči uplatnenému nároku uviedol, že nárok žalobkyne nepovažoval za premlčaný. V tejto súvislosti uviedol, že pri premlčaní práva na vydanie bezdôvodného obohatenia zákon ustanovuje kombinované premlčacie doby, a to subjektívnu dvojročnú a objektívnu trojročnú, v prípade úmyselného bezdôvodného obohatenia desaťročnú. Pri posudzovaní začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby je potrebné vychádzať zo skutočnej, nie z predpokladanej vedomosti oprávneného o tom, že na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia došlo a kto ho získal, (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/29/2021, rozhodnutia Ústavného súdu SR v rozhodnutiach III. ÚS 43/2020 a I. ÚS 51/2020).

1.12. Podľa názoru súdu prvej inštancie začiatok plynutia objektívnej doby je daný momentom, kedy došlo k bezdôvodnému obohateniu, teda v tomto prípade momentom zaplatenia jednotlivých platieb (č.l. 16 spisu). Premlčacia doba je trojročná, v prípade úmyselného bezdôvodného obohatenia desaťročná. Konštatoval, že žalobkyňa v súvislosti s dĺžkou premlčacej doby poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo 268/2021 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR 2/2022. Najvyšší súd SR konštatoval, že "analogická aplikácia desaťročnej objektívnej premlčacej doby súdmi Slovenskej republiky pri práve spotrebiteľa na vydanie bezdôvodného obohatenia (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka) získaného plnením na základe spotrebiteľskej úverovej zmluvy, je právnym dôsledkom prednosti rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C - 485/19 zo dňa 22. apríla 2021 v právnom poriadku Slovenskej republiky. Vzhľadom na to, že podľa rozsudku Súdneho dvora EÚ C - 485/19 zásada efektivity bráni vnútroštátnej úprave objektívnej trojročnej premlčacej lehoty, je nevyhnutné na tento typ nárokov subsidiárne uplatňovať 10 ročnú objektívnu premlčaciu lehotu na vydanie bezdôvodného obohatenia (a to bez skúmania zavinenia)." Uvedené rozhodnutie (ako aj iné, aj na to nadväzujúce rozhodnutia súdov, napr. rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/42/2022 zo dňa 10.08.2022) riešili porušenie zákona č. 129/2010 Z.z., ktorého úprava je implementáciou únieového práva. Uvedené rozhodnutie reflektuje rozsudok Súdneho dvora EÚ C - 485/19 zo dňa 22.4.2021, podľa ktorého "zásada efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnene zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých podmienok v zmysle smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore

s požiadavkami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu".

1.13. Uviedol, že v danom prípade vzniklo bezdôvodné obohatenie v súvislosti s porušením postupu pri postúpení bankovej pohľadávky podľa zákona o bankách, ktorá však vznikla zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z.z., pričom zmluva neobsahuje zákonom požadované náležitosti (aj keď po zmene žaloby toto nebolo dôvodom na vyhovenie nároku žalobkyne, avšak v prípade ak by bolo preukázané účinné postúpenie pohľadávky, vzniklo by bezdôvodné obohatenie z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru). Preto v zmysle vyššie uvedeného súd aplikoval desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu. K plneniu žalobkyne v prospech žalovaného došlo v rokoch 2016 - 2021, žaloba bola podaná 20.06.2022, teda v rámci plynutia premlčacej doby, preto žalobou uplatnenú pohľadávku nie je možné považovať za premlčanú.

1.14. Zároveň s istinou priznal žalobkyni aj úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4.810,32 eura od 19.06.2022 do zaplatenia a vo výške 6,25 % ročne zo sumy 2.509,68 eura od 26.10.2022 do zaplatenia. Vo zvyšku nároku na úrok z omeškania žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého súd prizná strane náhradu trov podľa pomeru jej úspechu vo veci. Keďže bola žalobkyňa v konaní úspešná (jej neúspech je len nepatrný v časti príslušenstva pohľadávky), priznal jej náhradu trov konania v plnom rozsahu, teda v rozsahu 100 %.

2.1. Proti tomuto rozsudku podal písomne v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, ktorý navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie čo do výroku I. a III. zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V dôvodoch odvolania uviedol, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil postúpenie pohľadávky na žalovaného. Nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že došlo k neúčinnému postúpeniu pohľadávky, pretože upomienka bola žalobcovi ako dlžníkovi zaslaná na adresu, ktorú uviedol ako adresu trvalého pobytu v zmluve o úvere. Ďalej uviedol, že je zrejmé a preukázané, že v prípade niektorej korešpondencie medzi zmluvnými stranami postačuje odoslanie na adresu trvalého pobytu jednej zmluvnej strany, ktorá túto adresu uviedla pri uzatvorení zmluvného vzťahu na adresu na doručovanie písomností. Právny predchodca žalovaného predmetnú upomienku zaslal nie doporučené, ale klasicky na adresu trvalého pobytu uvedené a oznámenú právneho predchodcovi žalovaného priamo zo strany žalobcu, teda v danom prípade je naplnená fikcia doručenia, nakoľko žalovaný, resp. právny predchodca žalovaného zabezpečil doručenie predmetnej upomienky do dispozičnej sféry žalobcu, nakoľko upomienku zaslal na adresu priamo proklamovanú žalobcom. K dohode o splátkovom kalendári a dohode o uznaní dlhu a dohode o zrážkach zo mzdy, žalovaný uviedol, že na základe uvedenej dohody žalobca plnil žalovanému titulom jeho oprávnenej pohľadávky a jeho plnenie nezakladá žiadne bezdôvodné obohatenie, nakoľko v danom prípade existuje platný právny titul plnenia žalobcu v prospech žalovaného, a nie je naplnená žiadna zo skutkovej podstaty bezdôvodného obohatenia v zmysle ust. § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

2.2. Čo sa týka nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie ohľadom premlčania žalobného nároku, žalovaný uviedol, že v danom prípade k vzniku bezdôvodného obohatenia na jeho strane nedošlo a súd prvej inštancie aj nesprávne posúdil otázku premlčania údajného bezdôvodného obohatenia. Bránil sa tým, že nárok žalobcu je za obdobie viac ako dva roky pred podaním žaloby v celom rozsahu premlčaný a to s poukazom na ust. § 107 Občianskeho zákonníka, ktoré ustanovenie jednoznačne definuje začiatok plynutia premlčacej doby v prípade bezdôvodného obohatenia. Jediným prípadom aplikácie 10 ročnej premlčacej doby je ak k jeho vzniku došlo úmyselne, čo sa v danom prípade nestalo, pretože na strane žalovaného nebol žiaden úmysel.

2.3. Namietal, že na pojednávaní konanom dňa 25.11.2022, ktorého sa žalovaný nezúčastnil, súd prvej inštancie vyslovil svoj predbežný právny názor, v zmysle ktorého sám aplikoval trojročnú objektívnu premlčaciu dobu vo vzťahu k nároku žalobcu a napriek tomu následne v napadnutom rozhodnutí svoje rozhodnutie zmenil, čo spôsobuje právnu neistotu žalovanému a zároveň vzbudzuje pochybnosti o subjektívnosti rozhodnutia konajúceho súdu v prospech žalobcu.

2.4. Zdôraznil, že ak by mal pripustiť, že dlžník môže žiadať bezdôvodné obohatenie aj za desať rokov dozadu, tak dochádza k popretiu hmotnoprávnej úpravy premlčania a k výraznému zásahu do práva na právnu istotu, pretože každé rozhodnutie v spotrebiteľských veciach a veciach bezdôvodného obohatenia by bolo v neprospech veriteľov ako dodávateľov a títo by už nemohli mať legitímne očakávania, že bude rozhodnuté v súlade s právnou úpravou premlčania, ktorá je týmto absolútne popretá. Žiadal zohľadniť, že naša právna úprava jednoznačne hovorí o začiatku plynutia premlčacej doby pri bezdôvodnom obohatení, pričom rozhodovacia prax musí rešpektovať predmetnú právnu úpravu a vydávať rozhodnutia v súlade s platným právnym poriadkom, v opačnom prípade je popreté a je

výrazným spôsobom zasiahnuté do práva na právnu istotu, čo je nielen neželateľný, ale i v podmienkach právneho štátu neprijateľný stav. Uviedol, že súd prvej inštancie na jednej strane hovorí o dvojročnej premlčacej doba a na strane druhej následne poukazuje v bode 39. napadnutého rozhodnutia na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/268/2021 publikovaného v Zbierke stanovísk pod č. 2/2022, na ktoré rozhodnutie odkázal žalobca, v zmysle ktorého „Analogická aplikácia desaťročnej objektívnej premlčacej doby súdmi Slovenskej republiky pri práva spotrebiteľa na vydanie bezdôvodného obohatenia (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka) získaného plnením na základe spotrebiteľskej úverovej zmluvy, je právnym dôsledkom prednosti rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-485/19 zo dňa 22. apríla 2021 v právnom poriadku Slovenskej republiky. Na predmetné rozhodnutie odkázal žalobca, pričom v tomto rozhodnutí sa hovorí o desaťročnej premlčacej dobe. Poukázal aj na to, že rozsudok Súdneho dvora EÚ C – 485/19 zo dňa 22.04.2021 odkazuje a aplikuje smernicu Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, pričom v danom prípade sa nerieši žiadna nekalá podmienka v spotrebiteľskej zmluve, z ktorého dôvodu nemožno na predmetnú smernicu odkázať a túto aplikovať. V druhom rade smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/EHS sa môže uplatniť len na zmluvy o úvere, ktoré boli uzatvorené pred vyhlásením rozsudku z 9. novembra 2016 vo veci Home Credit Slovakia a pred zmenou vnútroštátnej právnej úpravy vykonanou s cieľom dosiahnuť súlad s výkladom, ktorý bol v ňom prijatý. Vzhľadom k tomu, že zmluva o úvere, z ktorej plynie pohľadávka žalobcu uzatvorená v 05/2012 nemožno na predmetný vzťah aplikovať predmetné smernice, nakoľko ich aplikáciou dochádza k porušeniu a zásahu do ďalšieho ústavného princípu, a to zákazu retroaktivity. Vzhľadom na vyššie uvedené namietal aplikáciu desaťročnej premlčacej doby pri bezdôvodnom obohatení, ktoré nevzniklo úmyselne, pretože aplikácia tejto dlhej premlčacej doby je v rozpore s našou právnou úpravou a navyše aplikácia tejto 10 ročnej premlčacej doby je v rozpore so základnými ústavnými princípmi práva na právnu istotu a práva na spravodlivý proces a je porušením zásady zákazu retroaktivity. Navyše takýmto postupom a rozhodovaním, ktoré je rozporné vo vzťahu k nášmu právnemu poriadku dochádza k neprimeraným zásahom do ústavného majetkového práva veriteľov ako dodávateľov, ktoré nemôžu niesť následky za zmenu možnej právnej úpravy, ktorá nastala niekoľko rokov po tom, čo uzatvorili spotrebiteľský záväzkovo právny vzťah. Žalovaný opätovne podotkol, že ochrana spotrebiteľov musí mať svoje limity a v každom jednom prípade sa musia zohľadniť individuálne aspekty každého sporu a musí byť zachovaná vyváženosť.

3.1.K odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadrila žalobkyňa, ktorý navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutých výrokov potvrdil a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení poukázala na bod 32. odôvodnenia rozsudku, kde súd prvej inštancie zaujal správny právny názor, že v predmetnej veci pôvodný veriteľ vystavil dňa 26.10.2012 upomienku, v ktorej upozornil žalobkyňu ako dlžníčku na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, ak neuhradí dlžnú sumu. Doručenie upomienky poprela žalobkyňa, žalovaný ani netvrdil, že pôvodný veriteľ upomienku žalobkyni zasiaľal. Z uvedených skutočností jednoznačne vyplýva, že žalovaný v rámci dokazovania pred súdom prvej inštancie žiadnym spôsobom nepreukázal doručenie zásielky žalobkyni, resp. nepreukázal ani jej odoslanie a už vôbec nie doručenie. V tomto smere žalovaný neuniesol dôkazné bremeno svojho tvrdenia. Vzhľadom na časový odstup medzi upomienkou (26.10.2012) a úkonom – vyhlásením úveru za predčasne splatný (11.07.2013) súd poukázal na ust. § 565 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak ide o splnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšej ďalšej splátky, čo v uvedenom prípade splnené nebolo. Vzhľadom k tomu, že nebol dodržaný postup v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (nebolo preukázané, že pôvodný veriteľ upozornil žalobkyňu na uplatnenie tohto práva), nedošlo k účinnému zosplateniu pohľadávky pôvodného veriteľa. Teda v čase postúpenia pohľadávky banky táto nebola splatná. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie o nedodržaní postupu pri vyhlasovaní mimoriadnej splatnosti úveru v zmysle ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka založil aj na tom skutkovom základe, že došlo k porušeniu ust. § 565 Občianskeho zákonníka. V tomto smere žalobca poukázal na názor Ústavného súdu SR vo veci I.ÚS 51/2020, podľa ktorého nemožno pochybovať o tom, že bezúročnosť úveru má v prípade spotrebiteľovho plnenia nad rámec požičanej istiny ten následok, že na strane prijímajúceho veriteľa vzniká bezdôvodné obohatenie. Ide o špecifický predpoklad vzniku bezdôvodného obohatenia. Jeho základ je daný porušením zákona už v priebehu kontraktnej fázy. Z uvedeného názoru ústavného súdu vyplýva, že bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru nastupujúca ako ex lege v dôsledku porušenia ustanovení zákona o spotrebiteľskom úvere už v priebehu koncentračnej fázy nemôže byť žalobcom nahradená vopred pripraveným veriteľom uznaním dlhu, v ktorom sú zahrnuté aj úroky a poplatky, na ktoré veriteľ nemá právo, a to zo zákona, nakoľko

úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Nie je možné uznať neexistujúci dlh a žalobkyňa ako spotrebiteľ sa nemôže vzdať svojich práv, ktoré mu vyplývajú zo zákona o spotrebiteľských úveroch – ust. § 9 ods. 6 ZoSÚ. Takéto uznanie dlhu je možné považovať za nekalú obchodnú praktiku právneho predchodcu žalovaného a takýto právny úkon nemôže požívať právnu ochranu. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie založil aj na tom právnom názore, že v zmluve absentuje uvedenie celkovej čiastky úveru a RPMN je uvedená nesprávne v neprospech spotrebiteľa, čo má za následok, že spotrebiteľský úver je podľa ust. § 11 ods. 1 písm. a), b) zákona o spotrebiteľských úveroch považovať za bezúročný a bez poplatkov.

3.2. Vo vyjadrení ďalej uviedol, že žalovaný namieta aplikáciu desaťročnej premlčacej doby, pri bezdôvodnom obohatení, ktoré nevzniklo úmyselne, nakoľko aplikácia tejto dlhej premlčacej doby je v rozpore s našou právnou úpravou a navyše aplikácia tejto 10 ročnej premlčacej doby je v rozpore so základnými ústavnými princípmi práva na právnu istotu a práva na spravodlivý proces a je porušením zásady zákazu retroaktivity. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o námietke premlčania rozhodol v súlade s najnovšími rozhodnutiami NS SR, ktoré boli zverejnené v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR č. 2/2022, ktoré predstavujú ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít a súd prvej inštancie správne postupoval pri posudzovaní námietky premlčania zo strany žalovaného, keď ju posúdil v zmysle právneho názoru NS SR. Právna veta vyplývajúca z uznesenia Najvyššieho súdu SR z 28.2.2022, sp. zn. 7Cdo 268/2021 znie: „Analogická aplikácia desaťročnej objektívnej premlčacej doby súdmi Slovenskej republiky pri práve spotrebiteľa na vydanie bezdôvodného obohatenia, získaného plnením na základe spotrebiteľskej úverovej zmluvy je právnym dôsledkom prednosti rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C – 485/19 zo dňa 22. apríla 2021 v právnom poriadku Slovenskej republiky“. Žalobca zdôraznil, že v uvedenom rozhodnutí NS SR bol posudzovaný právny nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere veriteľa Poštová banka, a.s. Bratislava, teda právneho predchodcu žalovaného, pričom bolo konštatované porušenie ustanovení ZoSÚ, čo malo za následok sankciu, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov a súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd a aj dovolací súd založili svoje právne názory na uplatnení objektívnej 10 ročnej premlčacej doby.

4. K vyjadreniu žalobkyne sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedol, že žalobca v rámci svojho vyjadrenia k odvolaniu podanému zo strany žalovaného neuviedol žiadne rozhodujúce skutočnosti, či skutočnosti, ktorými by poprel dôvodnosť podaného odvolania. V celom rozsahu zotrval na svojej argumentácii deklarovanej v podanom odvolaní a zastáva názor, že v danom prípade došlo k riadnemu a zákonnému zosplatneniu úveru ako i následnému postúpeniu pohľadávky z pôvodného veriteľa na žalovaného. Zdôraznil, že predložil relevantné listinné dôkazy svedčiacie o tom, že bol dodržaný postup v zmysle ust. § 53 ods. 9 ako i ust. § 565 Občianskeho zákonníka.

5. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 CSP a § 380 ods. 1 CSP) a viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku pri splnení si povinnosti upravenej v § 219 ods. 3 CSP a po prejednaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku ako aj vo výroku o trovách konania je vecne správne a odvolanie žalovaného nie je dôvodné. Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, ods. 2 CSP potvrdil.

6. Keďže odvolací súd dospel k tomu, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch je správny dostatočne odôvodnený, nepovažuje vo svojom rozhodnutí za nutné v súlade s ustanovením § 387 ods. 2 CSP opakovať tie isté dôvody, ktoré sú obsiahnuté v prvoinštančnom rozhodnutí, vrátane citácie právnych predpisov vzťahujúcich sa na tento prípad. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a konštatuje správnosť dôvodov, ktoré súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí uviedol.

7. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie správne posúdil právny vzťah medzi stranami sporu ako vzťah spotrebiteľský a správne posúdil aj otázku neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky. V tomto smere súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a vyvodil z neho aj správny právny záver. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že predmetom postúpenia pohľadávky z banky na nebankový subjekt môže byť len pohľadávka, ktorá je v čase postúpenia splatná, pričom žalovaný nepreukázal splnenie zákonných podmienok pre postúpenie

predmetnej pohľadávky z pôvodného veriteľa Poštová banka, a. s. na žalovaného vyplývajúcich z ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách.

8. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd dodáva, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práva klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky, preto pokiaľ došlo k postúpeniu pohľadávky banky v rozpore s týmto ustanovením, je treba takýto právny úkon považovať za neplatný. Úpravou § 92 ods. 8 zákona o bankách mal zákonodarca na mysli oprávnenie banky postúpiť časť peňažného záväzku, s ktorým je dlžník po stanovenú dobu napriek písomnej výzve banky v omeškaní. Nie je v záujme spotrebiteľa, aby po uzavretí úverovej zmluvy s bankou táto kedykoľvek, počas trvania záväzkového vzťahu postupovala pohľadávku voči spotrebiteľovi tretej osobe, ktorý vyhlási mimoriadnu splatnosť pohľadávky a pritom nepodlieha dozoru a dohľadu NBS. Takéto konanie banky by sa priečilo účelu a zmyslu zákona o bankách, keďže poskytovanie úverov a ich správa je špecifickou, osobitne právnym predpisom upravenou činnosťou. Ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách dovoľuje banke postúpiť jej pohľadávky voči klientovi za splnenia určitých podmienok, konkrétne aby bol ohľadom tejto pohľadávky klient v omeškaní aspoň 90 dní a aby ho banka na jej splnenie písomne vyzvala.

9. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalovaný v konaní nepreukázal, že banka ako pôvodný veriteľ pred predčasným zosplatnením úveru dodržala postup podľa § 53 ods. 9 OZ. Žalovaný síce predložil v konaní upomienku adresovanú žalobkyni vyhotovenú dňa 26.10.2012 (č.l. 84 spisu) avšak nepreukázal, že sa táto zásielka dostala do dispozičnej sféry adresáta, pretože žalovaný žiadny doklad o doručení alebo odoslaní zásielky súdu nepredložil. Žalovaný v konaní predložil oznámenie o predčasnom zosplatnení pohľadávky zo dňa 11.07.2013 (č.l. 85 spisu) a aj doručenkou osvedčujúcu doručenie tejto zásielky dňa 16.07.2013 žalobkyni. Úkon- zosplatnenie úveru pre porušenie ust. § 565 a § 53 ods. 9 OZ súd prvej inštancie správne právne posúdil ako neúčinný právny úkon, ktorý nevyvolal právne následky v zmysle ust. § 48 ods. 2 OZ. V súdnej veci žalovaný ani nepreukázal, že by jeho právny predchodca bol žalobkyňu podľa § 53 ods. 9 OZ upozornil na uplatnenie práva podľa § 565 OZ a teda je možno prijať záver, že banka bez upozornenia vyhlásila predčasnú splatnosť úveru. Ak by aj právny predchodca žalovaného preukázal doručenie upomienky zo dňa 26.10.2012 žalobkyni, nepreukázal, že právo na zosplatnenie úveru použil najneskôr do splatnosti najbližšej splátky a to s ohľadom na časový odstup medzi vyhotovením upomienky dňa 26.10.2012 a vyhlásením predčasnej splatnosti úveru dňa 11.07.2013 (č.l. 85 spisu). V dôsledku toho súd prvej inštancie prijal správny právny záver, že pokiaľ nebola zákonným spôsobom vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, nie je možné urobiť záver o tom, že predmetný úver bol ku dňu postúpenia splatný, pričom predmetom postúpenia môže byť iba splatná pohľadávka. Dôsledkom neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky potom je skutočnosť, že žalovaný sa nestal veriteľom žalobkyne. Pokiaľ žalobkyňa žalovanému, plnila tento sa bezdôvodne obohatil, pretože ide o majetkový prospech získaný bez právneho dôvodu, ktorý je povinný žalovaný vydať (§ 451 ods. 1, 2 OZ).

10. Súd prvej inštancie sa správne vyporiadal aj s námietkou žalovaného v tom, že žalobkyňa svoj dlh voči pôvodnému veriteľovi písomne čo do dôvodu a výšky uznala a odvolací súd sa stotožnil s dôvodmi uvedenými v tomto smere v bode 33. odôvodnenia rozhodnutia.

11. Rovnako tak správne a dostatočne súd prvej inštancie odôvodnil svoje rozhodnutie vo vzťahu k uplatneniu 10 ročnej premlčacej doby (body 37. až 40. odôvodnenia rozhodnutia) a odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s jeho argumentáciou. Rozhodnutie súdu prvej inštancie v tomto smere vychádza z ustálenej rozhodovacej praxi najvyššieho súdu, ktorá je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. V danej veci nepochybne išlo o nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia a niet žiadneho rozumného dôvodu, aby s poukazom na rozhodnutie NS SR vedené pod sp. zn. 7Cdo 268/2021 zo dňa 28. februára 2022 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR 2/2022 pod č. 15, nebola 10 ročná premlčacia doba aplikovaná analogicky aj na daný prípad. Z vyššie uvedených dôvodov, keďže súd prvej inštancie dôsledne a zrozumiteľne svoje rozhodnutie odôvodnil, nepovažoval odvolací súd za potrebné zaoberať sa ďalšími dôvodmi a argumentami uvedenými žalovaným v podanom odvolaní.

12. Vo vzťahu k námietke žalovaného, že súd prvej inštancie na pojednávaní konanom dňa 25.11.2022 v predbežnom posúdení sporu poukázal na trojročnú objektívnu premlčaciu lehotu s tým, že platby uhradené 3 roky pred podaním žaloby sú premlčané a napriek tomu v samotnom rozhodnutí aplikoval 10 ročnú premlčaciu dobu, odvolací súd uvádza, že z obsahu tejto zápisnice o pojednávaní vyplýva, že pred vyhlásením uznesenia, ktorým bolo vyhlásené dokazovanie za skončené, právna zástupkyňa žalobkyne poukázala vo svojej záverečnej reči na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.02.2022 sp. zn. 7 Cdo 268/2021 a na v ňom obsiahnuté zjednocujúce stanovisko vo vzťahu 10

ročnej objektívnej premlčacej dobe. Toto pojednávanie bolo odročené za účelom vyhlásenia rozsudku a pojednávanie sa konalo neprítomnosti žalovaného a jeho právneho zástupcu. Keďže pojednávanie dňa 25.11.2002 sa konal v neprítomnosti žalovaného, ktorý svoju neúčast' ospravedlnil a súhlasil s konaním v jeho neprítomnosti, nemohlo predbežné právne posúdenie veci súdom vyvolať u neho presvedčenie, že súd bude aplikovať trojročnú premlčaciu dobu. Navyše v priebehu konania žalobkyňa poukázala na odôvodnenie uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.02.2022 sp. zn. 7 Cdo 268/2021, s ktorou právnou argumentáciou sa súd prvej inštancie bol povinný vypořadať. Ako už vyššie uvedené toto pojednávanie bolo odročené za účelom vyhlásenia rozsudku a dokazovanie bolo vyhlásené za skončené. Predbežným právnym posúdením súd prvej inštancie nie je viazaný a na zmenu právneho posúdenia v priebehu konania je povinný túto skutočnosť stranám sporu oznámiť v prípade, ak v priebehu ďalšieho pojednávania príde k iným právnym záverom. V danom prípade však súd rozhodol na jedinom pojednávaní v neprítomnosti žalovaného, na ktorom sa žalobkyňa vyjadrila k predbežnému posúdeniu sporu súdom. Nesúhlasila s predbežným právnym posúdením veci a poukázala na iné právne závery Najvyššieho súdu SR ohľadne aplikácie 10 ročnej objektívnej premlčacej doby. V prípade, ak by sa žalovaný zúčastnil nariadeného pojednávania mal možnosť zistiť nielen predbežné právne posúdenie veci súdom ale aj argumentáciu žalovanej v tomto smere. Týmto postupom preto nemohol podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie spôsobiť právnou neistotu žalovanému, ktorý sa sám z vlastného rozhodnutia vzdal práva zúčastniť sa na pojednávaní pred súdom a ani vzbudiť pochybnosti o objektívnosti rozhodnutia súdu v prospech žalobcu.

13. Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku ako aj vo výroku o trovách konania ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

14. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol v zmysle ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že v konaní úspešnej žalobkyni priznal nárok na ich náhradu voči žalovanému v celom rozsahu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).